

Nyílt levél Haraszti Miklósnak

VISSZHANG - LXI. évfolyam, 16. szám, 2017. április 21.

Azért levél, mert vagy ötven éve ismerjük egymást, és azért nyílt, mert nem vitatkozni akarok veled, hanem kérdezni, és talán sokakat érdekel a válaszod.

Teljesen egyetértek veled abban, hogy *„a pusztán választási célú kényszerösszefogás nem is működhet. Ugyanis a világon minden pártnak négy kincse van, a vezére, a jelöltjei, a választói és mindenekfelett az identitása. Nos, mindössze ezt a négyet kell feladniuk a kényszerű összefogásban, hogy aztán a legjobb esetben annyit érjenek el, amennyi a külön-külön támogatottságuk összege. De ezt sem érik el, a választók tömegesen otthon maradnak, mert befogott orral való szavazásra kényszerítik őket más pártok jelöltjeire. Ezen csak összeveszni lehet, veszíteni pedig kötelező.”* (A választóknak vissza kell kapniuk a hatalmat, Fóti Tamás interjúja, *ÉS*, 2017/13., márc. 31.) Abban is egyetértek, hogy a Fideszt csak arányos választási rendszerben lehet legyőzni, és hogy jó lenne ezt kikényszeríteni.

Az oda vezető út azonban nem világos. Szerinted ezt úgy lehetne kikényszeríteni, hogy *„mindaddig, amíg a Fidesz bojkottálja a közös játékszabály elfogadását, a pártoknak meg kellene állítaniuk a választási órát, tartózkodásukkal megakadályozva a választás jogi előfeltételeinek létrejöttét”*. Milyen jogi előfeltételekre gondolsz? A választás legfőbb jogi feltétele a választási törvény, és ez van. Ezzel a törvénnyel a Fidesz szépen lebonyolítja a választást, oszt jónapot.

Soraidból azt olvasom ki, hogy ezt azért nem teheti meg, mert *„a választás egy hónapokig tartó, jogilag kötelezően plurális dráma, egyszerűen nem játszható el bojkott mellett. Kampányolni és vitázni kell, aztán választási és szavazatszedő bizottságokat kell alakítani, végül egy szavazólapon ikszelni kell a választékból. Orbán szeret győzni, de tudja, hogy versenyben kell győznie. Egypárti kampánnyal, egypárti választási bizottságokkal, egypárti szavazólappal és egypárti parlamenttel odaveszne rendszerének a legitimitása és a stabilitása, amelyet bizony ma is az ellenzék részvétele biztosít, nem pedig az ő akármilyen magas támogatottsága.”*

Hol van az megírva, hogy a választás kötelezően plurális dráma? Ha nincs több jelentkező, akkor monodráma lesz, oszt jónapot. Mi tartaná ettől vissza Orbánt? Kampányolni kell és vitázni? Hát majd kampányolnak és nem vitáznak. A vitát már úgylis kiiktatták az előző két választásból. Választási és szavazatszedő bizottságokat kell alakítani? Majd lesznek csupa fideszes választási és szavazatszedő bizottságok – ha egyszer nincs más jelentkező. A szavazólapon ikszelni kell a választékból? Hát nem lesz választék. Oda lesz a rendszer legitimitása? És akkor mi van? Hiszen most sem legitim, választójogi trükközéssel jött létre, mégis stabil. Attól, hogy Orbán úgy általában szeret győzni, nem következik, hogy mindig akar versenyezni. Ugyanis az ezután következő választások már nem a választási versenyről szólnak, hanem arról, hogy Orbán és bandája el akarja kerülni a büntetőjogi felelősségre vonást és a vagyonelkobzást. Akkor pedig hogyan is lehetne „tartózkodással” vagy bojkottal rákényszeríteni egy arányos választási rendszerre?

Jó lenne meggyőző válaszokat olvasni ezekre a kérdésekre.